

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

เช็คเป็นตัวเงินชนิดหนึ่งที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ทรงได้ เนื่องจากเช็คเป็นหนังสือตราสารในการชำระหนี้ที่สามารถเปลี่ยนมือได้ เป็นเอกสารสิทธิที่ผู้ประกอบการใช้เป็นเครื่องมือในการชำระค่าสินค้าและบริการ แต่กรณีตามบทบัญญัติของกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะตัวเงินนั้นไม่อาจแก้ไขปัญหาความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คได้ รัฐจึงได้กำหนดให้ความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คเป็นความรับผิดในทางอาญา โดยมีความประสงค์ที่จะให้เจ้าหน้าที่ในฐานะผู้ทรงเช็คได้รับชำระหนี้อย่างแท้จริง แต่มิได้ประสงค์ที่จะให้ผู้ออกเช็คต้องรับโทษทางอาญาเป็นหลัก

เนื่องจากกฎหมายอาญาเป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้ควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคม โดยกฎหมายได้ให้อำนาจแก่รัฐในการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งในข้อเท็จจริงความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 มิใช่ความผิดอาญาโดยแท้หรือการกระทำที่เป็นความผิดในตัวเอง (mala in se) แต่เป็นความผิดอาญาเทคนิคหรือความผิดที่กฎหมายบัญญัติหรือรัฐบัญญัติ (mala prohibita) กล่าวคือ ถึงแม้จะเป็นความผิดที่ไม่ขัดต่อหลักศีลธรรม แต่ก็อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือผลร้ายต่อสังคมได้ จึงต้องมีการบัญญัติความผิดขึ้นมาเพื่อป้องกันผลร้ายจากการกระทำที่ไม่ผิดศีลธรรม

ในการยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 จะต้องคำนึงถึงหลักในการคุ้มครองความสงบสุขและความเรียบร้อยของสังคม เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับเช็คมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการ ประเทศไทยจึงต้องนำหลักความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับการใช้เช็คของกฎหมายต่างประเทศมาพิจารณาแก้ไขปัญหาคำหนดโทษความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมาย bad check เป็นกฎหมายที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับเช็คในทางอาญา โดยบัญญัติขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาค่าเช็คโดยไม่มีเงินในบัญชี หรือการถอนเงินออกจากบัญชีก่อนที่ผู้ทรงเช็คจะนำไปขึ้นเงิน ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะคุ้มครองทรัพย์สินไม่ให้เจ้าของต้องสูญเสียทรัพย์สินไปจากการถูกลอกหลวงด้วยวิธีการออกเช็คแล้วไม่มีเงินจ่าย โดยมีการลงโทษจำคุกหรือปรับตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ ซึ่งแบ่งประเภทความผิดโดยถือเอาจำนวนเงินที่สั่งจ่ายในเช็คเป็นหลัก และการกำหนดโทษปรับ

ของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลักในการคำนึงถึงความสามารถในการชำระค่าปรับของผู้กระทำ ความผิดด้วย เช่น รายได้ ความสามารถในการหารายได้ของผู้กระทำผิด เป็นต้น

ส่วนประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการกำหนดความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คให้เป็นโทษ ทางอาญา โดยกฎหมายฉบับลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1951 มาตรา 66 กำหนดให้การออกเช็คโดย ไม่มีเงินสั่งจ่ายต้องระวางโทษเช่นเดียวกับความผิดฐานฉ้อโกง ซึ่งโทษปรับจะต้องไม่ต่ำกว่าจำนวน เงินในเช็คหรือจำนวนเงินที่ไม่สามารถจ่ายตามเช็ค โดยไม่คำนึงถึงเจตนาว่าจะให้มีการใช้เงินตาม เช็คหรือไม่ และมีได้บัญญัติถึงองค์ประกอบความผิดว่าธนาคารต้องปฏิเสธการใช้เงินตามเช็คไว้ ด้วยแต่อย่างใด นอกจากนี้ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสยังป้องกันมิให้เจ้าหนี้ใช้กระบวนการยุติธรรม ทางอาญาเพื่อบีบบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ โดยการกำหนดว่าถ้าบุคคลใดกระทำการออกเช็คใน ลักษณะดังกล่าวโดยให้แก่ผู้ที่รู้อยู่แล้วว่าการออกเช็คที่ไม่มีเงินในบัญชีพอจ่ายตามเช็ค และผู้นั้น ยอมรับเช็คไว้หรือสลักหลังเช็คหรือโดยทุจริตเข้าร่วมในการกระทำความผิดดังกล่าว จะต้องระวาง โทษเช่นเดียวกันกับความผิดฐานฉ้อโกง แต่โทษปรับจะต้องไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินในเช็คหรือจำนวน เงินที่ไม่พอจ่ายตามเช็ค

สำหรับความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 เกิดขึ้นจากการที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินมีเงินจำนวนเพิ่มมากขึ้น และการฟ้องคดีตัวเงินตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จะต้องใช้ระยะเวลา นานกว่าเจ้าหนี้จะได้รับเงินตามเช็ค และ ความรับผิดชอบในทางแพ่งก็ไม้อาจทำให้ผู้มีเจตนาทุจริตที่จะไม่ให้ใช้เงินตามเช็ครู้สึกเกรงกลัวต่อการ กระทำผิดได้ ส่วนการฟ้องคดีอาญาฐานฉ้อ โกงก็มีได้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดฐานออกเช็ค โดยไม่มีเงินจ่าย รัฐบาลจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 และประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 196 ลงวันที่ 8 สิงหาคม 2515 ขึ้น เพื่อสนับสนุนให้เกิด กระแสเงินหมุนเวียนทางเศรษฐกิจและคุ้มครองผู้ใช้เช็คให้เกิดความมั่นใจด้วยการมีหลักประกัน ให้กับผู้รับเช็คว่าผู้ที่สั่งจ่ายเช็คแล้วไม่มีเงินจ่ายตามจำนวนที่ระบุไว้ในเช็คจะมีความผิดทางอาญา ต่อมาเมื่อใช้บังคับมานานและบทบัญญัติที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจจึงได้ถูกยกเลิกไป และประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 ขึ้น

จากการศึกษาเปรียบเทียบถึงความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับการใช้เช็คตามกฎหมาย ต่างประเทศและความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 ทำให้พบว่าในแต่ละประเทศมีเจตนารมณ์ที่ความคล้ายคลึงกันในเรื่องความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับ การใช้เช็ค คือ เพื่อให้สาธารณชนเกิดความมั่นใจในการรับเช็คสำหรับธุรกรรมทางการค้าอันเป็น การส่งเสริมให้มีการใช้เช็คเป็นตราสารชำระหนี้แทนเงินสด แต่ความผิดอันเกิดจากการเช็คของประเทศ ไทยยังมีความแตกต่างจากกฎหมายต่างประเทศอยู่มาก อาทิเช่น การออกเช็คล่วงหน้า

ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการกำหนดให้ผู้ที่อยู่แล้วว่าเป็นการออกเช็คที่ไม่มีเงินในบัญชีพอจ่ายตามเช็ค แต่ผู้นั้นรับมอบเช็คไว้โดยทุจริต ผู้นั้นจะต้องมีความผิดเช่นเดียวกับผู้ที่มีเจตนาทุจริตออกเช็คแล้วไม่มีเงินจ่าย แต่ประเทศไทยไม่ถือว่าผู้รับเช็คล่วงหน้ามีความผิดทางอาญา ส่วนในเรื่องอัตราโทษตามความผิดเกี่ยวกับการใช้เช็คในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีโทษจำคุกหรือโทษปรับตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ โดยถือเอาจำนวนเงินที่ส่งจ่ายในเช็คเป็นหลักในการลงโทษ ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยที่มีการกำหนดอัตราโทษตายตัว ฉะนั้นประเทศไทยควรนำหลักกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เช็คของกฎหมายต่างประเทศมาเป็นแนวทางในการแก้ไขความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คของประเทศไทย เพื่อให้การใช้เช็คมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

จากการที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิจัยมาแล้วนั้น ทำให้ทราบถึงปัญหาในการบังคับใช้โทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 คือ

1. ปัญหาความไม่เหมาะสมในการลงโทษ เนื่องจากการลงโทษไม่ได้มุ่งที่จะกระทำให้สาสมกับความผิด โดยบุคคลในสังคมต้องการการชดใช้เยียวยามากกว่าและไม่ต้องการให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีก จึงไม่สมควรนำโทษจำคุกมาใช้กับความผิดเกี่ยวกับเช็คซึ่งความผิดทางธุรกิจ ประกอบกับปัญหาการส่งจ่ายเช็คโดยไม่มีเงินในบัญชีซึ่งเป็นผลมาจากสภาวะทางเศรษฐกิจหรือความจำเป็นบางประการของผู้ออกเช็คมากกว่าที่จะเกิดจากเจตนาทุจริตของผู้ออกเช็ค ส่วนกรณีโทษปรับก็มีปัญหาความไม่เสมอภาค จึงไม่อาจทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความหวาดกลัวได้

2. ปัญหาเกี่ยวกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง พ.ศ. 2509 ขององค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดคกฏเกณฑ์ไว้ในข้อ 11 ว่า “บุคคลจะต้องรับโทษจำคุกเพียงเพราะเหตุว่าไม่อาจปฏิบัติตามชำระหนี้ตามสัญญาได้ไม่” จึงมีปัญหว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 อาจขัดกับหลักการของกติกาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้

3. ปัญหาเกี่ยวกับโทษปรับตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ซึ่งกำหนดโทษปรับไม่เกิน 60,000 บาท จะเห็นได้ว่าโทษปรับดังกล่าวมิได้คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด จึงอาจทำให้ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีไม่มีความเกรงกลัวต่อการถูกลงโทษปรับ เพราะไม่อาจทำให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกเสียค่าหรือกระทบกระเทือนถึงฐานะการเงินได้

4. ปัญหาการรับเช็คล่วงหน้าล่วงหน้าเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้มีการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการบีบบังคับชำระหนี้ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ ซึ่งเป็นช่องทางในการนำกฎหมายมาใช้ในการเร่งรัดหนี้สินได้ เป็นเหตุให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายในการใช้เช็ค

การที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 โดยมีความเห็นว่า สมควรยกเลิกกฎหมายว่าด้วยความผิด

อันเกิดจากการใช้เช็ค เนื่องจากปัจจุบันธุรกิจการเงินธนาคารมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ธนาคารสามารถตรวจสอบข้อมูลของผู้ใช้เช็คได้อย่างรวดเร็วและสมบูรณ์ ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่า แม้ว่าปัจจุบันนี้จะมีพระราชบัญญัติดังกล่าวบังคับใช้อยู่ แต่ก็ยังมีปัญหาธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งหากมีการยกเลิกพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวโดยให้ความคิดเกี่ยวกับเช็คเป็นความผิดในทางแพ่งเพียงอย่างเดียว ก็อาจทำให้ผู้ออกเช็คไม่มีความเกรงกลัวต่อการกระทำผิด และที่สำคัญประเทศไทยยังไม่มีมาตรการอื่นเข้ามารองรับการใช้เช็ค จึงอาจเป็นเหตุให้เช็คขาดความน่าเชื่อถือไปในที่สุด เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ยังได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้ประกอบธุรกิจอยู่ กฎหมายอื่นหรือมาตรการอื่นยังไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบธุรกิจได้เท่ากับพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534

แต่เนื่องจากปัญหาการกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 ยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่มีการถกเถียงกันอยู่ จึงควรมีการพิจารณาการกำหนดโทษตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ในกรณีของโทษจำคุกที่มีปัญหาว่าเป็นการขัดกับหลักการของกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง พ.ศ.2509 ข้อ 11 ซึ่งประเทศไทยได้ทำการศึกษาแล้วพบว่าไม่มีกฎหมายฉบับใดที่บัญญัติให้มีการจำคุกบุคคลเพียงเพราะเหตุว่าไม่สามารถปฏิบัติตามชำระหนี้ตามสัญญา ส่วนกรณีของโทษปรับในปัจจุบันซึ่งมีอัตราโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท เป็นอัตราโทษที่ไม่อาจเปลี่ยนไปตามระบบเศรษฐกิจและค่าเงินของประเทศ และโทษปรับดังกล่าวมิได้คำนึงถึงความสามารถในการชำระค่าปรับของผู้กระทำผิดว่ามีฐานะทางเศรษฐกิจดีหรือไม่ ผู้เขียนจึงเห็นว่า ควรนำหลักกฎหมาย bad check ของประเทศสหรัฐอเมริกามาเป็นแนวทางแก้ไข และในกรณีการออกเช็คล่วงหน้า ผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรนำหลักของประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสมาเป็นแนวทางในการแก้ไขการออกเช็คล่วงหน้า เพื่อเป็นการลดปัญหาการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการบีบบังคับให้ลูกหนี้ชำระเงินตามเช็ค นอกจากนี้กรณีการออกเช็คโดยไม่มีเงินในบัญชีซ้ำๆ หลายๆ ครั้งหรือออกเช็คโดยไม่มีเงินหลายฉบับ ก็ควรมีการกำหนดโทษอาญาสำหรับการออกเช็คโดยไม่มีเงินหลายครั้งหรือหลายฉบับเป็นอาจณ อีกทั้ง ควรกำหนดมาตรการทางแพ่งในเรื่องของเบี้ยปรับในกรณีที่เช็คถูกปฏิเสธการจ่ายเงินเพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้เช็คในวงการธุรกิจด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยถึงปัญหาการกำหนดโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 ทำให้ทราบว่า การกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติดังกล่าวยังไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขการกำหนดโทษทางอาญา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การใช้เช็คได้รับความน่าเชื่อถือในวงการธุรกิจมากขึ้น ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ในปัจจุบันพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 ได้บัญญัติให้ผู้ออกเช็คตามมาตรา 4 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาการสั่งจ่ายเช็คโดยไม่มีเงินในบัญชี โดยผู้ออกเช็คมิได้มีเจตนาทุจริตที่จะไม่ใช้เงินตามเช็ค แต่อาจเป็นผลมาจากสภาวะทางเศรษฐกิจขาดสภาพคล่อง ทำให้ไม่สามารถใช้เงินตามเช็คได้ จึงมีผลให้ผู้ออกเช็คโดยสุจริตต้องรับโทษทางอาญา ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า มาตรา 4 อนุ (2) ถึง (4) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 เป็นกฎหมายที่มีได้บัญญัติถึงเจตนาทุจริตของผู้ออกเช็ค จึงสมควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยการยกเลิกโทษจำคุกในมาตรา 4 อนุ (2) ถึง (4) เพื่อเป็นการบรรเทาโทษแก่ผู้กระทำผิด ส่วนกรณีของ อนุ (1) และ (5) กฎหมายได้บัญญัติว่าผู้ออกเช็คจะมีความผิดได้นั้นจะต้องมีเจตนาในการกระทำผิดด้วย ผู้เขียนจึงเห็นว่า ควรจะคงโทษจำคุกใน อนุ (1) และ (5) โดยกำหนดโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีไว้เช่นเดิม

2. กรณีของโทษปรับในปัจจุบันซึ่งมีอัตราโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท เป็นอัตราโทษที่กำหนดตายตัว ผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 มาตรา 4 โดยการกำหนดให้โทษปรับมีจำนวนที่สูงขึ้น กล่าวคือ ต้องระวางโทษปรับตามจำนวนเงินที่สั่งจ่ายตามเช็ค และควรนำหลักในการพิจารณาความสามารถในการชำระค่าปรับของผู้กระทำผิด ความสามารถในการหารายได้ แหล่งเงินได้ของจำเลย และภาระที่เกิดจากค่าปรับที่มีต่อจำเลย มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาค่าปรับของผู้ออกเช็คด้วย

3. กรณีการออกเช็คล่วงหน้าในปัจจุบันไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 ผู้เขียนมีความเห็นว่า เพื่อเป็นการป้องกันการออกเช็คในขณะที่ไม่มีเงินอยู่ในบัญชีเพียงพอที่จะใช้เงินตามเช็ค จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 ด้วยการกำหนดให้ผู้ที่ยอมรับเช็คหรือสลักหลังเช็คโดยทุจริตโดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นเช็คที่ไม่มีเงินในบัญชีหรือมีเงินในบัญชีไม่เพียงพอที่จะใช้เงินตามเช็ค มีความผิดเช่นเดียวกับผู้ออกเช็คตามมาตรา 4

4. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 มิได้กำหนดถึงการออกเช็คที่เป็นการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลาช่วงหนึ่งหลังจากมีคำพิพากษาครั้งก่อน หรือการออกเช็คโดยไม่มีเงินตั้งแต่สองฉบับขึ้นไปภายในเวลาที่ใกล้เคียงกัน ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 โดยการกำหนดให้การออกเช็คโดยไม่มีเงินหลายครั้งหรือหลายฉบับเป็นอาชญาที่มีความผิดทางอาญา โดยจะต้องระวางโทษปรับและหรือโทษจำคุกหนักขึ้นกว่าการกระทำความผิดตามมาตรา 4

5. เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีมาตรการที่เข้ามาควบคุมการใช้เช็คเพื่อให้เช็คได้รับความน่าเชื่อถือ ผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรมีมาตรการเสริมโดยการกำหนดให้มีเบี้ยปรับในการเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน เมื่อเช็คถูกปฏิเสธการจ่ายเงินให้เป็นความรับผิดชอบในทางแพ่ง โดยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งระบุข้อกำหนดเพิ่มเติมในสัญญาเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน โดยชัดเจนว่า ถ้าผู้ส่งจ่ายเช็คไม่ชำระหนี้ตามวันที่ลงในเช็ค ผู้ส่งจ่ายยินยอมชำระเบี้ยปรับให้แก่ผู้ทรงเช็คในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับตั้งแต่วันที่เช็คถูกปฏิเสธการจ่ายเงิน กล่าวคือ เมื่อเช็คถูกปฏิเสธการจ่ายเงิน ผู้ทรงเช็คซึ่งเป็นเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้ส่งจ่ายเช็คชำระหนี้และมีสิทธิเรียกเอาเบี้ยปรับอันจะพึงรับนั้นได้อีกด้วย โดยอาศัยหลักตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 381 วรรคแรก